

Doba, ve které impresionisté tvořili, byla především obdobím průmyslové revoluce, nových vynálezů a objevů. Veřejnost se začala zajímat o nové technické vymoženosti a vědecká bádání a to ovlivnilo v mnohém soudobé malíře.

15.5.1886 – 8. a poslední výstava Impresionistů

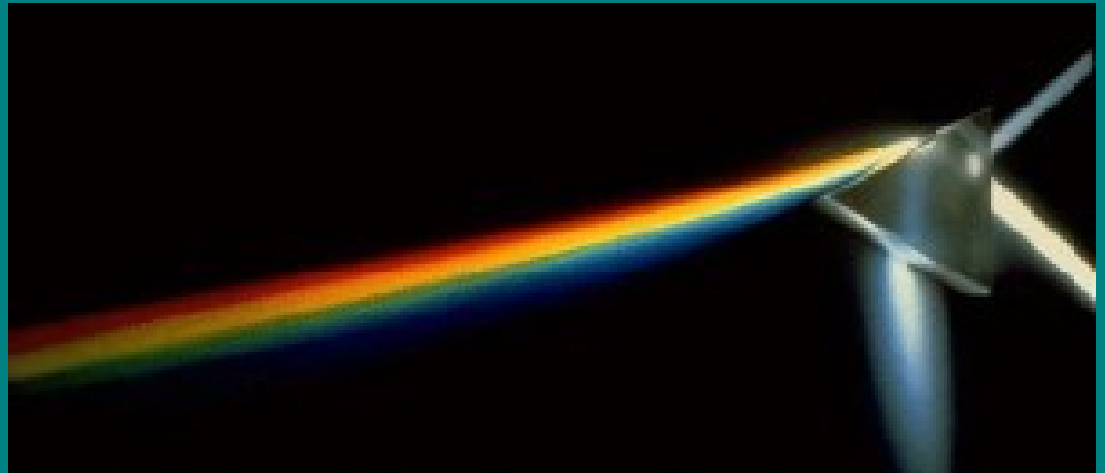
**Přidali se - Paul Signac a
Georges Seurat – Nedělní odpoledne na ostrově
La Grande Jatte**

Místo rozmáchlých tahů použil miniaturní barevné
tečky = praktická aplikace optických teorií

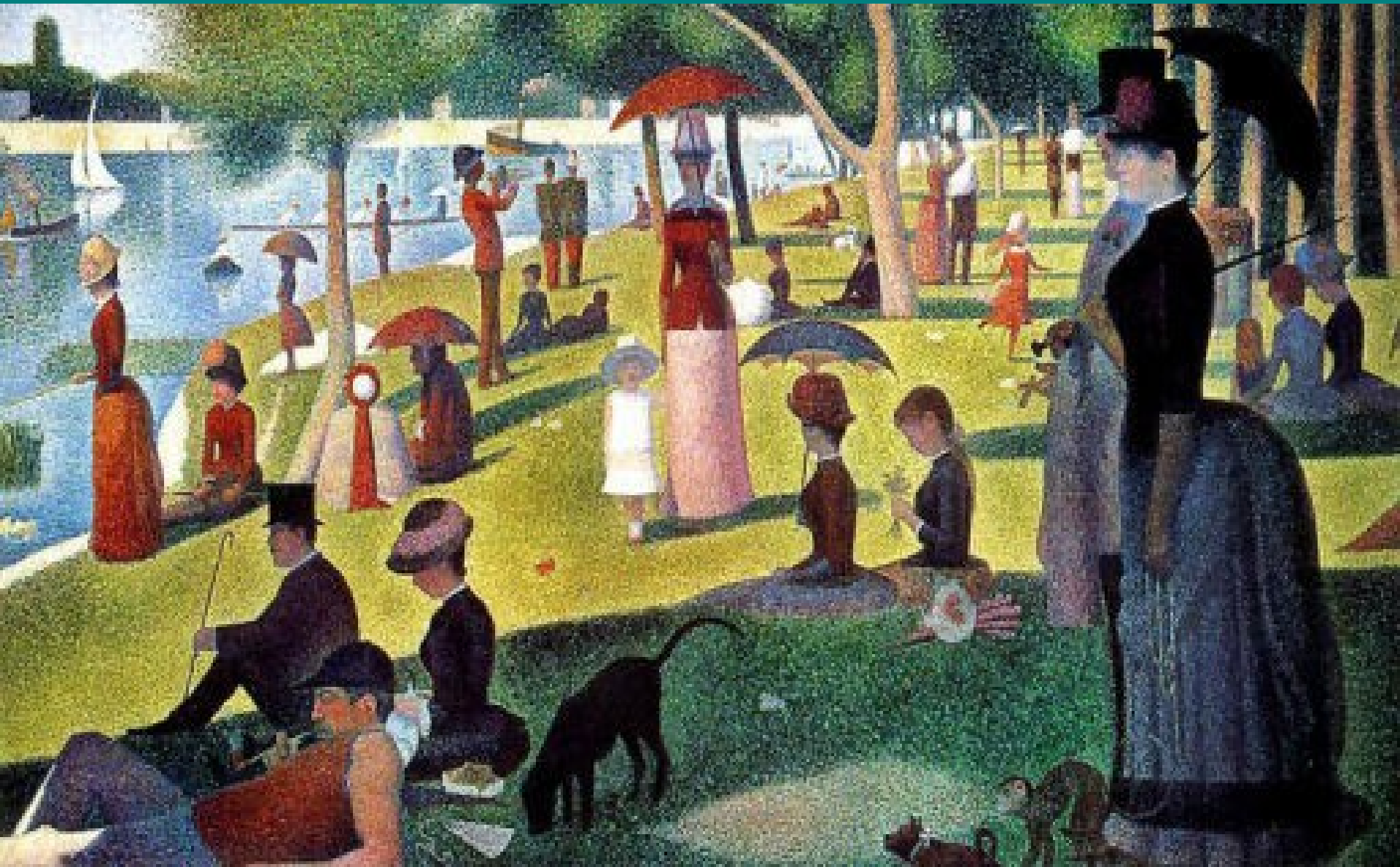
Pointilismus - který na nových poznatcích o barvě,
spektru a zákonech o světle vystavěl základy celého
směru.

Eugène Chevreul

- Francouzský chemik a fyzik -Vnímání barev okem je pouhý výsledek vizuální syntézy.
- Tento Francouz zkoumal ve své barvířské dílně v Paříži umístění jednotlivých barev a jejich vzájemné ovlivňování podle toho, na jakém místě se nacházejí a v jaké kombinaci.
- Svoje dílo zabývající se studiem světla a barev vydal roku 1839 pod názvem **Principy harmonie a kontrastu barev a jejich aplikace na umění** a poprvé v něm stanovil zákony změn barev použitých těsně vedle sebe.

Georges Seurat – Nedělní odpoledne na ostrově La Grande Jatte (1884-86)

<https://khanovaskola.cz/video/13/108/888-georges-seurat-nedelni-odpoledne-na-ostrove-la-grande-jatte-1884-1884-86>

Georges Seurat (1859 – 91)

- Vytvářel obrazy pomocí malých pravidelných skvrnek nelomené barvy – jako mozaika.
- Barvy se mají mísit v oku (či v mysli).
- Tato technika ohrožovala čitelnost obrazů tím, že se vystříhala všech obrysů a každý tvar rozložila do barevných ploch.
- Bylo nutné zjednodušovat tvary – odklonění se od znázorňování přirozeného vzhledu věcí.

Videa v angličtině

- <https://www.youtube.com/watch?v=liVL0N0x6T0>
- <https://www.youtube.com/watch?v=LfALD0LHqU0&t=198s>

Vincent van Gogh

- Pocházel z Holandska – z rodiny pastora, Byl hluboce věřící.
- Stal se malířem bez předchozího studia.
- Jeho podpora – ekonomická i duchovní – bratr Theo.
- Byl psychicky nemocný – umírá vlastní rukou ve 37 letech.
- Vliv impresionismu na jeho malbu: Video (interaktivní osnova 14:48 – 19:52 - žabí princ)

- Dnes zná jeho obrazy mnoho lidí a mnoho z nich zlidovělo a zdobí stěny pokojů. To je to co Van Gogh chtěl – umění, které dává radost každému člověku.
- Jenže žádná reprodukce není dokonalá a díky tomu mohou jeho obrazy omrzet.
- Je tedy potřeba vrátit se k originálům – ty působí jako zjevení.

Inspirace impresionismem i pointilismem – používal jednotlivé tahy štětce nejen proto, aby barvu rozložil, nýbrž tak vyjádřil i své rozrušení

Expresivní tvary předmětů a viditelné tahy štětce – záznam rozrušených momentů – vybíral si témata tak, aby jeho „rukopis“ vynikl, aby mohl klást barvu hustě, jako když pisatel podtrhává slova.

- Objevil krásu strnišť, živých plotů, obilných polí a tmavých cypřišů připomínající plameny.

- Nechtěl malovat přesnou realitu – podobně jako Cezanne, opustil napodobování skutečnosti. Chtěl ukázat co cítí a používal k tomu i zkreslování.

Maloval obyčejné věci (nehodné umělcovi pozornosti)

- Z dopisu Theovi:

jeho záměry:

„V blavě se mi zrodil nový nápad a tady je jeho skica... tentokrát je to prostě moje ložnice a všechno tady dělá jen barva. Zjednodušováním dostávají věci jakýsi impozantnější styl, a tím se tady naznačuje odpočinek nebo všeobecně spánek. Jedním slovem, podívá-li se člověk na tenhle obraz, měl by si jeho mozek, nebo spíše obrazotvornost, odpočinout.

Stěny jsou bledě fialové. Podlaha je z červených dlaždiček. Dřevo postele a židlí je žluté jako čerstvé máslo, poulak a polštáře mají velmi světle zelenkavou barvu jako citrón. Přehoz je šarlatový. Okno je zelené. Mycí stolek je oranžový, umyvadlo modré. Dveře jsou jasně fialové.

A to je všechno – jsou-li okenice zavřené, není v pokoji vůbec nic. Široké tahy štětcem na nábytku musí vyjadřovat odpočinek. Portréty na stěnách a zrcadlo a nějaké šaty a ručník.

Rám – protože na obraze není žádná bílá barva – bude bílý. Tím se jaksi mstím za nucený odpočinek, který jsem musel přečkat.

Budu na tom zase celý den pracovat, ale vidíš, jak je table koncepce jednoduchá. Stínování a vržené stíny jsou potlačené, je to namalované volnými plochými tahy štětce jako japonské dřevořezby...“

Je jasné, že se van Gogh nezabýval na prvním místě správným zpo-

Van Gogh chtěl na jihu Francie v Arles založit společenství umělců. Přemluvil svého přítele - malíře **Paula Gauguina**, aby se k němu přidal. Oba byli samouci, ale vnímali svět odlišně = konflikty

Paul Gauguin

Po incidentu v Arles odjel zpět do Paříže a pak na Tahiti.

Došel k přesvědčení, že umění se ocitá v nebezpečí, že všechno lidské poznání nám vzalo cit.

Nebyl prvním, který měl o civilizaci pochybnosti. Umělci toužili po umění, které **se neseřádá z triků, jimž se lze naučit.**

Gauguin žil s domorodci a jeho obrazy se staly divošské a primitivní.

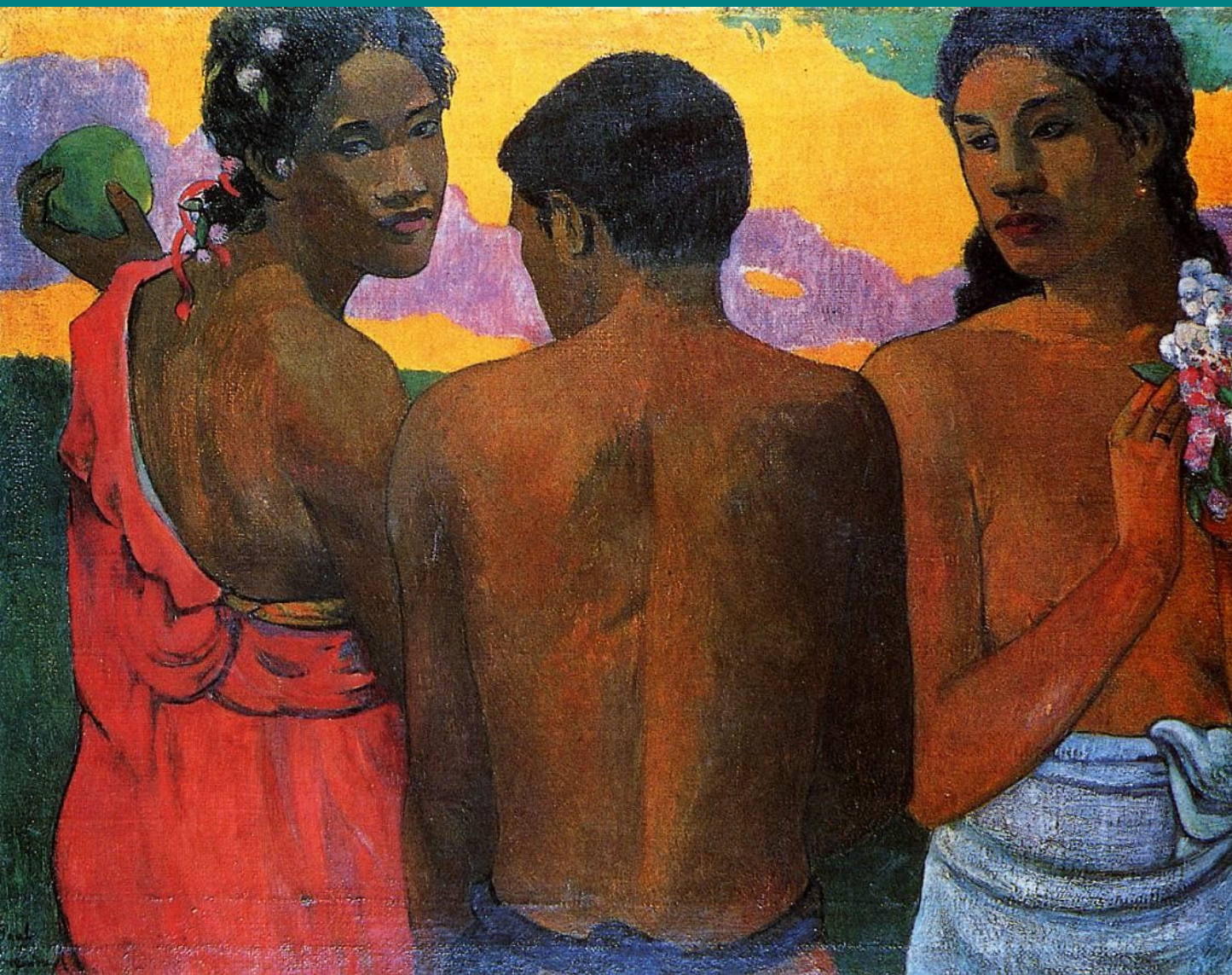
Udivovali i jeho přátele umělce. Označili ho za barbara – byl na to pyšný.

Snění s otevřenýma očima, 1897

- Námět byl nový – exotický.
- Pojímal obrazy z pohledu domorodců – snažil se do nich vcítit.
- Studoval život domorodců a ten zachycoval.

Tři Tahit'ané, 1899

Studoval metody řemeslníků a snažil se je sladit se svým uměním. Zjednodušoval obrysy tvarů a nanášel sytou barvu na velké plochy – což vyvolávalo ploché dojmy.
Rád zapomněl na problémy Evropy.

- Gauguin, stejně jako Cezanne a Van Gogh, obětoval svému ideálu celý život. Jejich umění a nové problémy, které v něm řešili otevřeli dveře modernímu umění.
- Gauguin měl pocit, že Evropa ho nechápe a rozhodl se vrátit na tichomořské ostrovy, kde nakonec i zemřel.

Video – interaktivní osnova

Přístup k práci: 22:17 - 25:40

Malířství na přelomu 19. a 20. stol.

- konflikt, mezi obrazcem (tvarem) a trojrozměrností. Trojrozměrnosti se dosahuje stínováním – naznačením dopadu světla.
- Umělci přestali modelovat obraz stínem – obraz působí ploše.

Toulouse Lautrec

Fauvismus

- Umělci opustili řešení renesance: spojení znázorňování skutečnosti s vytvářením jasných obrazců.
- Osvobodili se od stínů a hloubky a začali upřednostňovat dekorativní vzor.
- Gogh a Gauguin povzbuzovali umělce, aby zanechali uhlazenosti a příliš zjemnělé umění nahradili bezprostředností tvarů a barev.
- Umělci začali klást důraz na barevné harmonie.

Les Fauves (divá zvěř, divoši)

- 1905 – výstava mladých tvůrců.
- Nejvýraznější z nich – **Henri Matisse**

- Nadání pro dekorativní zkratku, studoval barevné škály orientálních koberců a severoafrické scenérie – vyvinul styl, který měl velký vliv na moderní design.

Obraz jídelní stůl 1908:

- Souhra vzoru tapet a látky ubrusu s předměty na stole.
- I lidská postava a krajina v okně jsou součástí obrazce – jejich obrysy jsou zjednodušeny – dekorativní účinek – jasné barvy a jednoduché tvary.

TANEC (1909–1910, 260 391 cm, Ermitáž, Petrohrad)

- provensálský lidový tanec, farandolu; kruh nahých postav vznášející se nad pahorkem, dynamický řetězec vytvořený z pěti aktů v různých rytmických pózách;
- typické kontrastní fauvistické barvy: modrá připomínající Středozemní moře, zelená připomínající barvu středomořských pinií a rumělková barva tančících postav.

- Matisse se ani na okamžik nevzdal vysoké kultivovanosti. V tom byla jeho síla, ale i slabost, protože nedokázal ukázat z této slepé uličky cestu ven.
- Tu objevili umělci až s dílem Cézannovým.